

Oponentní posudek diplomové práce

Autor/ka DP: **Bc. Blanka LISÁ**
 Název práce: **Důvěryhodnost jako jedna ze sociálních kompetencí učitele**
 Oponent/ka: **doc. PhDr. Milan Exner, Ph.D.**

Hodnotící kritéria	Splňuje bez výhrad	Splňuje s drobnými výhradami	Splňuje s výhradami	Nesplňuje
A. Obsahová				
V práci jsou vymezeny základní a dílčí cíle, které jsou v koncepci práce patřičně rozpracovány. Cíle jsou adekvátně naplňovány.	☒	☐	☐	☐
Práce splňuje cíle zadání.	☒	☐	☐	☐
Studující využívá a kriticky vybírá primární a/nebo sekundární literaturu.	☒	☐	☐	☐
Práce má vymezen předmět, je využito odpovídajících metodologických postupů.	☒	☐	☐	☐
Výstupy výzkumných částí jsou adekvátně syntetizovány a je o nich diskutováno.	☒	☐	☐	☐
V práci je využita odborná terminologie a jsou vysvětleny hlavní pojmy.	☐	☐	☒	☐
V práci jsou formulovány jasné závěry, které se vztahují ke koncepci práce a ke stanoveným cílům.	☒	☐	☐	☐
B. Formální				
Práce vykazuje standardní poznámkový aparát a jednotný způsob citací v rámci práce, je typograficky jednotná.	☒	☐	☐	☐
Studující dodržuje jazykovou normu, text je stylisticky jednotný.	☐	☒	☐	☐
Text je soudržný, srozumitelný a argumentačně podložený.	☒	☐	☐	☐
C. Přínos práce*	☐	☒	☐	☐

Slovní hodnocení práce:

1. Práce je dobře strukturovaná a stylizovaná, zůstalo neodstraněno několik překlepů, někdy na exponovaných místech, s. 26: "podmínkou důvěry je nedostatek informací". Na s. 68 je v nadpisu: vztah m. vztahů. Po formální stránce tedy drobné výhrady. Koncepčně zůstává práce spíše při popisu a jevovém povrchu věci a nevypracovala si náležitý nadhled, resp. určitou "filosofii" popisovaného jevu.

2. Obsahové výhrady:

A) Autorka píše ve všeobecnosti o "neurálních mechanismech" (12), aniž uvede, jakými mozkovými systémy jsou vytvářeny. Nenajdeme ani zmínku o tzv. zrcadlových neuronech, takže pak musí užívat termíny jako "jakýsi 'sociální mozek'". Koukolíkovu knihu Sociální mozek, kde čteme také o zrcadlových neuronech, příznačně v literatuře nemá. Zdůrazňuje roli oxytocinu (15), aniž uvede, že ho produkuje další neuronální systém, tzv. systém odměny,

na zrcadlové neurony napojený. Mluví o hodnotách, ale neví, že i ony jsou podmíněny existencí tzv. hodnotových systémů, třetího dležitého neuronálního obvodu lidského mozku, na oba předchozí napojeného. Nejasnosti v cerebrální bázi pak vedou ke zkratkovitým tvrzením, jako že "attachment je neurálním základem morálky" (17). Licence je zcela opačná: základ morálky je neurální (hodnotové systémy) a attachment je jeho výrazem. Opačné tvrzení je v důsledku karteziánské. Nelze užívat takové odkazy, jako "dle neuroendokrinologie" (14). Zde vidím nejvážnější nedostatky práce.

B) Nástup savců: první výskyty savců až před 215 miliony let, ne před 350, jak se tvrdí. "Kooperativní rodičovství už u Homo erectus": existovalo nepochybně dávno předtím, neboť ho vykazují např. šimpazi (oddělení od společného předka před 6-7 miliony let). Tvrzení o Homo erectus visí ve vzduchu bez jakýchkoli vědeckých odkazů.

C) "Pojem důvěra je historicky vztahován k víře, zejména pak k víře v nadpřirozenou sílu, na níž člověk cítil závislost" (25). Víra jako náboženská entita je etymologicky odvozena z pojmu "věřit někomu" či "něčemu" a je v kulturně-evoluční, tj. historické perspektivě závislý, sekundární. Nelze pak hovořit o důvěře v nadpřirozeno. V archaických náboženstvích panuje naopak vůči bohům nedůvěra a ostražitost. Starozákonní Jehova je vrtošivý a mstivý. Oběti se snaží bohy uchláholit. Zjevení sv. Jana také zrovna nebudí důvěru v Boha.

D) Hovoří se obecně o krizi důvěry (34) a tvrdí se, že "dnešní doba je rozkladnější a důvěra se udržuje velmi těžko" (35). Chybí druhý člen komparace: je rozkladnější než co? NEŽ která předchozí doba? Myslí si autorka, že jiné doby byly důvěryhodnější? Stačí např. číst o školství německém u T. Manna či anglickém u Ch. Dickense, abychom viděli, že tomu bylo právě naopak! České školství za První republiky, jak ho v humorné podobě podává J. Žák, je exemplárně nedůvěryhodné a naše dějiny nejpozději od 14. století ukazují jasně, že nedůvěra v náboženské instituce byla nesmírná! Není nedůvěra spíše evolučně pozitivní jev, podmiňující přežití? Existovalo vůbec nějaké "předkrizové období" důvěry? Krizi autority nelze ztotožňovat s krizí důvěry. Nedůvěra k autoritám je konstitutivní jev modernity, institucionalizovaný v demokratickém politickém a právním systému. Není rovněž jasné, JAK upevňovat, resp. budovat důvěru. Nejde spíše o postupné odbourávání počáteční, plně motivované nedůvěry?

E) Není jasný termín "autenticita". Kdo je v komunikaci autentický a kdo nikoli? Není snad výbuch afektu, takto nežádoucí, autentickou reakcí? Není snad nedůvěra žáků k homosexuálním učitelům, o níž se píše jako o prokázaném jevu, příkladem toho, že skrývání autenticity může být někdy nutné?

F) Další drobnější výhrady se vzdávám.

Práce splňuje požadavky na udělení akademického titulu Mgr.:

ANO

Práci doporučuji k obhajobě:

ANO

Návrh klasifikačního stupně:

velmi dobře

Náměty pro obhajobu:

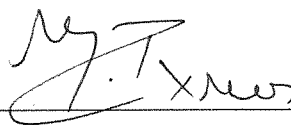
1. Necht' studentka vyloží svou představu o vztahu mezi autenticitou a neautenticitou, a to ve vazbě na důvěryhodnost pedagogického prostředí.

2. Necht' objasní, co se myslí pojmem "individuální přístup" v situaci kolektivní výuky, a to metodologicky a konkrétně, nikoli teoreticky a abstraktně.

3. Ve vztahu k 1) i 2) necht' se pokusí aplikovat evoluční pohled na člověka, který je implikován ve všech závěrech z oblasti kognitivní a afektivní neurovědy, používaných v první části práce.

Datum: 02.08.2019

Podpis: _____

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M. T. Xner', written over a horizontal line.